

МАКАР Віталій, здобувач 2-го курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 Агрономія

Науковий керівник: **ШУВАР Іван Антонович**, д. с.-г. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

м. Львів

ПРОДУКТИВНІСТЬ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГЛИБИНИ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В УМОВАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ

Картоплярі господарств західних областей України постійно ведуть пошуки для збільшення врожаю картоплі до 250-300 ц/га і більше. Це завдання вирішується зусиллями передових господарств та науково-дослідних установ. Для цього у кожній ґрунтово-кліматичній природній зоні розроблено конкретні завдання по підвищенню врожайності картоплі. Необхідно відзначити, що зараз картоплярство дає значну кількість продукції не тільки для харчування, але й для промисловості [1, 3].

Незважаючи на сприятливі умови для розвитку картоплярства в господарствах західних областей України, воно ще не стало тут вагомою товарною галуззю виробництва [3].

Інтенсифікація технології вирощування картоплі ґрунтується на використанні факторів, які забезпечують максимальну реалізацію генетичних можливостей культури та комплексну механізацію процесів виробництва. Передовий досвід картоплярських господарств свідчить, що для впровадження інтенсивної технології необхідно виконувати комплекс агротехнічних, технічних і організаційних заходів, спрямованих на збільшення врожайності, поліпшення якості продукції і зменшення витрат праці та коштів [2, 3, 4].

Враховуючи те, що для одержання високих й сталих врожаїв картоплі необхідно застосовувати не тільки традиційні способи вирощування цієї

продукції, але й нові способи обробітку ґрунту в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

Дослідження з вивчення ефективності способів основного обробітку ґрунту під картоплю в умовах Передкарпаття виконано в стаціонарному досліді 2022 р. у відділі технології Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААНУ. З цією метою 2022 року вирощували картоплю сорту Белла Роза на фоні 40 т/га гною + $N_{70}P_{60}K_{90}$.

Ґрунт дослідного поля дерновий опідзолений. Потужність гумусового горизонту становить 40-55 см. За гранулометричним складом ґрунт грубо-пилувато-середньосуглинковий. Структура орного шару розпилена (грудкувато-пилувата), що сприяє після випадання дощів запливанню і утворенню на них кірки. Уміст гумусу в орному шарі 2,1-3,5%. Сума ввібраних основ становить у середньому 11-12 мг-екв. на 100 г ґрунту, ступінь насичення основами – 84%, реакція ґрунтового розчину слабокисла (рН сольової витяжки 4,7-5,7). Ґрунти слабо забезпечені рухомим фосфором та обмінним калієм.

Дослід включав такі варіанти за триразового повторення: 1. Оранка плугами ПЛН-4-35 на 27-30 см (контроль), 2. Чизелювання на 27-30 см 3. Чизелювання на 20-22 см. 4. Комбінований обробіток ПЯ-4-35 на 27-30 см.

Найвищу врожайність отримано у варіанті комбінованого обробітку ґрунту (ПЯ-4-35 на 27-30 см) – 43,5 т/га, або на 18,0 т/га більше порівняно до контролю (оранка плугами ПЛН-4-35 на 27-30 см) – 41,7 т/га. У варіанті 2 врожайність бульб була меншою на 5,8 т/га, а у варіанті 3 (чизелювання на 20-22 см) із зменшенням глибини обробітку врожайність була найменшою – 38,5 т/га.

В умовах Передкарпаття на дерновому опідзоленому ґрунті встановлено доцільність застосування системи комбінованого обробітку ґрунту під картоплю.

Із збільшенням врожайності бульб картоплі зростає відповідно і вихід крохмалю з одиниці площі, простежується тенденція до збільшення умісту крохмалю в бульбах картоплі.

Список використаних джерел:

1. Бондарь Т.В. Пріоритетний напрям та розвиток картоплярства в Україні. Картоплярство. 2014. № 14. С.10-17.
2. Іванков К. Б. Система основного обробітку ґрунту та її вплив на врожайність сільськогосподарських культур у сівозміні. Вісник ХНАУ. 2010. № 2. С. 120-125.
3. Клименко Т.В., Радько В.Г., Трембіцька О.І., Журавель С.В. Вирощування картоплі в короткоротаційних сівозмінах: монографія. Житомир: ЖНАЕУ. 2018. 138с.
4. Шувар І. А. Обробіток ґрунту в адаптивно-ландшафтних системах землеробства: Навч. посібник; За ред. І. А. Шувара /Шувар І. А., Гудзь В. П., Печенюк В. І., Камінський В. Ф., Юркевич Є.О., Бойко І. Є. Львів: НВФ „Українські технології”. 2011. 384 с.

МАЛИШЕВСЬКИЙ Роман, здобувач 2-го курсу другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 201 Агрономія

ГРИГОРЄВ Василь Миколайович, канд. с.-г. наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та захисту рослин

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
м. Кам'янець-Подільський

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЇ ФУНГЦИДІВ ПРОТИ ФІТОФТОРОЗУ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Вступ. В Україні картоплю вирощують переважно у фермерських і особистих селянських господарствах, де врожайність в середньому становить 13 т/га. Одним із важливих резервів збільшення продуктивності картоплярства є розробка планомірних заходів захисту культури проти хвороботворних організмів, шкідливість яких може сягати 30– 50 % [1, 2].